

המקרה של אלן טיורינג - לא גאווה לבריטים

יותר מ-60 שנים אחרי שהורשע בגלל היותו הומו, העניקה המלכה אליזבת חנינה ל-"אבי המיחשוב המודרני" • הצעד הזה הוא צדק היסטורי עם מי שפיצח את האניגמה של הנאצים ותרם רבות לניצחון של בעלות הברית, אבל צריך להיות ראשון בכיפור על העוולות שעשתה בריטניה כלפי הלהט"בים

החוקים המפלים הללו. אלא שרק ב-2009 החל קמפיין ציבורי למתן חנינה לטיורינג, שכלל עצומה עליה חתמו 37 אלף בני אדם והוא זכה לתמיכה פוליטית רחבה. גורדון בראון ודיוויד קמרון, ראש הממשלה הקודם וזה הנוכחי של בריטניה, הביעו את תמיכתם במהלך. המלכה קיבלה את ההחלטה הסופית רק אתמול, באיחור רב.

יתרה מזאת, למה

רק טיורינג? המלכה

אליזבת נותנת בהחלטה

את הרושם שצריך

להיות ענק מיחשוב

ומדען דגול כדי

שיבטלו - הרבה אחרי

מותך - את הרשעתך

בהומוסקסואליות.

"סתם" הומואים, אנשים

שלא זכו להגיע למעמד

כה גבוה ולהישגים כה

גדולים, לא מקבלים את

החנינה הזאת

ועכשיו ביטלנו אותה". זהו משפט אחד בודד? למה שבקשת סליחה, אם נראה זאת כך, על הרשעתו של אדם רק בגלל מי שהוא ולא מפני שחטא חטא אמיתי לא תהיה ארוכה יותר? האם זה לא מגיע לו, לחברה הבריטית, לקהילה הגאה בעולם?

יתרה מזאת, למה רק טיורינג? המלכה אליזבת נותנת בהחלטה את הרושם שצריך להיות ענק מיחשוב ומדען דגול כדי שיבטלו - הרבה אחרי מותך - את הרשעתך בהומוסקסואליות. "סתם" הומואים, אנשים שלא זכו להגיע למעמד כה גבוה ולהישגים כה גדולים, לא מקבלים את החנינה הזאת. אין בהחלטה הזאת שום התנצלות של הבריטים על היחס המחפיר שלהם לאורך השנים לקהילה הגאה, והרישום הפלילי יישאר בתיקיהם של אותם אלפים.

בריטניה עשתה צעד יפה וחשוב, צדק עם אדם שהיא חייבת לו הרבה מאוד. מן הראוי שהוא יהיה צעד ראשון שלה לקראת מתן חנינה כללית לכל אותם להט"בים שהיא רדפה וכלאה לאורך השנים. לא צריך להיות מדען דגול ולהניח את היסודות למדעי המחשב כדי לזכות בדבר הכה מתבקש הזה.

א יך שגלגל מסתובב לו: כ-60 שנים אחרי שאלן טיורינג התאבד לאחר שבית משפט בריטי הרשיע אותו בהומוסקסואליות, החליטה המלכה אליזבת השנייה, אותה מלכה ששלטה בכתר אז, לחון אותו.

טיורינג נחשב ל"אבי המיחשוב המודרני", האיש שהניח את היסודות למדעי המחשב. הוא המציא את "מכונת טיורינג", מודל מופשט שמראה את אופן פעולתם של המחשבים, שבימינו ממש לא היו מפותחים ובטח שלא פופולריים, ואת "מבחן טיורינג", שמאפשר לבחון האם מכונה ניחנת בבינה מלאכותית, עד כדי שלא ניתן להבדיל בין הבינה שלה לזו של אדם.

פסל של אלן טיורינג במנצ'סטר, בריטניה (צילום: למנו, ויקיפדיה)

התרומה של טיורינג למדע ולעולם המיחשוב הייתה רבה, אבל התרומה אולי הגדולה מכל שלו לעולם, שמבוססת על המדע, היא הפיצוח של האניגמה - הקוד שהנאצים השתמשו בו במלחמת העולם השנייה. בכך הוא היה אולי הבריטי המשפיע ביותר לקראת ניצחון בעלות הברית. בזכותו בעצם ניצלו חיים של מאות אלפים, אולי אפילו מיליונים. עד כדי כך.

אלא שכל זה לא עזר לו כשנתפס והואשם על ידי השלטונות בבריטניה כמה שנים מאוחר יותר בקיום יחסים עם גבר. הומוסקסואליות נחשבה אז שלילית מאוד בממלכה. מפקד הסקוטלנד יארד אף פעל בראשית שנות ה-50 להוצאת ההומואים מהשירות הציבורי הבריטי, כמו שמקארתי עשה באותן השנים עם מי שנראו בעיניו כמתנגדים פוליטיים לשלטון בארצות הברית, ומדי שנה נכלאו 1,000 הומואים בריטים. על הרקע הזה טיורינג הורשע ב-1952 ונגזר עליו טיפול הורמונלי שבית המשפט סבר - בטעות, כמובן - שישנה את נטייתו המינית ה"רדעה". הטיפולים, ובעיקר תופעות הלוואי שלהם, גרמו למדען הדגול לסבל רב, והוא התאבד ביוני 1954.

החוק הבריטי האוסר על הומוסקסואליות בוטל רק 13 שנים לאחר מכן, ב-1967, כחלק מהמגמה שהחלה אז בעולם המערבי לביטול